

non chiffrées, dont les trois dernières blanches. En outre, on doit trouver entre les pages 230 et 231, un feuillet blanc appartenant au cahier signé ε, mais non compris dans la pagination. Pour être complet, ce volume doit se composer, en plus des 12 feuillets liminaires, de 33 cahiers de 4 feuillets chacun. Les 32 premiers sont signés Α-Ω et α-θ, le trente-troisième n'est pas signé. Rarissime et recherché.

Cet ouvrage est la première production de l'imprimerie fondée, en 1680, à Jassi, par Dosithée, patriarche de Jérusalem. Voici, en effet, ce qu'il raconte à ce sujet, dans son *Histoire des patriarches de Jérusalem* (Livre XII, chapitre XII, § 1, p. 1236) :

Ἐν ἔτει δὲ χιλιοστῷ ἑξακοσιοστῷ ἑγδοηκοστῷ, ὄντες εἰς Γιάσιον καὶ ἰδόντες τοὺς μὲν Μολδαβίους τύπον ἔχοντας, τοὺς δ' Ἑλληνας αὐτῷ, ἐκχιόμεθα τὴν καρδίαν. Ὁ δὲ θεὸς, ὁ τῶν καλῶν ἀρχηγὸς καὶ τελειωτῆς, φέρει ἡμῖν Βλάχον τινὰ ἱερομόναχον τοῦνομα Μητροφάνη, καὶ δίδομεν αὐτῷ ἑξακόσια γρῆσια, καὶ κατασκευάζει τύπον καινόν· καὶ δὴ δίδομεν αὐτῷ ἀναλώματα καὶ χαρτῖα, καὶ τὸ βιβλίον τοῦ Νεκταρίου κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πάπα πέμπομεν, καὶ παρ' ἐλπίδα τυποῦται· ὁ καὶ διενείμαμεν τοῖς πᾶσιν ἀδωροδοκῆτως. Ὡφθη δὲ ἡμῖν γλυκὴ τὸ πρᾶγμα· καὶ, ἐν Ἀδριανουπόλει εὕρισκόμενοι τῷ χιλιοστῷ ἑξακοσιοστῷ ἑγδοηκοστῷ τρίτῳ ἔτει, ἀπεστείλαμεν χαρτῖα εἰς Γιάσιον, καὶ ἐδώκαμεν τῷ τύπῳ καὶ τὸ τοῦ Συμῶν Θεσσαλονίκης βιβλίον, γράψαντες ἐπιστολὰς καὶ τῷ Δούκῃ βοεβόδα.

Au verso du titre, on lit les épigrammes suivantes :

Ἐπίγραμμα εἰς τὸν τύπον.

Ἡὔχεται ὄφρ' ὤψις δυτικὴ σοφίῃ μέγ' ἐν Ἑλλάδι πρώην
 ἔν τε τύπῳ βιβλίων ἀντολικῶν προσφέρειν·
 ἀμφοτέρων δ' ἀνέτειλε τέως χάρις ἐνθάδε πιστοῖς,
 ταῦτα κλέος κείνων, ἀντολικῶν δὲ θεός.

Εἰς τὴν βίβλον.

Νεκταρίου σοφίης πόμα λάψατε ἀρχιερῆος,
 ρεῖθρον θεολογίας κ' ἔρθουσῆς νάματα.

